

Gelbėkit vaikus

Save the Children Lithuania

Vaikų dienos centrai - mūsų pagalba labiausiai pažeidžiamiems Lietuvos vaikams

*2014 m. paramos akcijos ir LNK koncerto
„Už vaikystę“ aukų panaudojimo ataskaita*

Visuomeninė organizacija „Gelbėkit vaikus“
Vilniaus g. 39 / Klaipėdos g. 6, LT-01119 Vilnius

85 2610815, info@gelbvaik.lt
www.gelbektivaikus.lt

Ataskaita už Lietuvos žmonių paaukotas lėšas 2014 m. paramos akcijai LNK koncertas „Už vaikystę“.

Visuomeninė organizacija „Gelbėkit vaikus“ visų organizacijos vaikų dienos centrų lankančių vaikų, jų šeimų ir auklėtojų vardu nori padėkoti visiems Lietuvos žmonėms, prisidėjusiems prie gražesnės Lietuvos vaikų vaikystės kūrimo.

AČIŲ KIEKVIENAM IŠ JŪSŲ!

Taip pat visuomeninė organizacija „Gelbėkit vaikus“ nuoširdžiai dėkoja už profesionalų palaikymą ir pagalbą akcijos partneriams - LNK televizijai, radijo stočiai M-1, UAB „Projectos projektai“, UAB „TV PLAY“ Ypatingai AČIŲ Rūtai Mikelkevičiūtei ir Daivai Tamošiūnaitei.

Dėkojame UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“, UAB „Omnitel“, UAB „Mediafon“, TEO LT AB, UAB „Lintel“ parėmusiems projektą ir atsisakiusiems administravimo mokesčio už paslaugas.

Nuoširdžiai AČIŲ prekybos ir laisvalaikio centrui „MEGA“, tapusiam pagrindiniu koncerto rėmėju.

ATASKAITOS TURINYS

KAS YRA ORGANIZACIJA „GELBĖKIT VAIKUS“

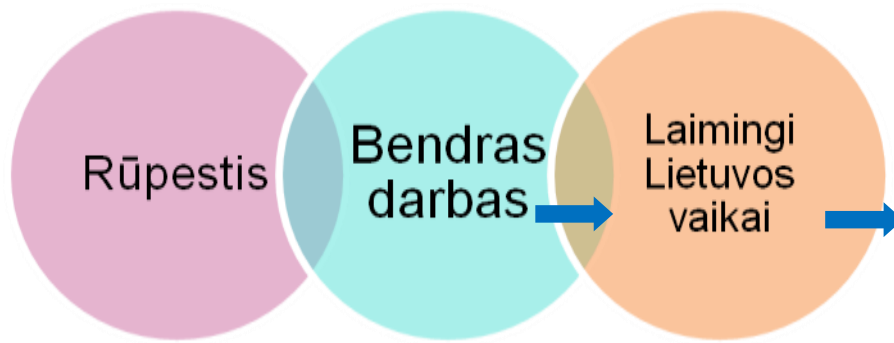
KAS YRA VAIKŲ DIENOS CENTRAI?

KAM BUVO PANAUDOTOS LIETUVOS ŽMONIŲ PAAUKOTOS LĖŠOS?

**VAIKŲ DIENOS CENTRAMS SKIRTA PARAMA
PAPILDOMA PARAMA
KITOS IŠLAIDOS**

Kilus papildomiems klausimams dėl ataskaitos, akcijos lėšų panaudojimo ar organizacijos „Gelbėkit vaikus“ veiklos, kreipkitės žemiau nurodytais kontaktais:

Generalinė direktorė, Rasa Dičpetrienė
+370 6 15 10082, +370 5 2610815, rasa.dicpetriene@gelbvaik.lt

KAS YRA ORGANIZACIJA „GELBĖKIT VAIKUS“

Visuomeninė organizacija (VO) „Gelbėkit vaikus“ – tai 1991 m. įkurta nevyriausybinė, nepolitinė ir nereliginė organizacija, kuri savo veikla siekia skatinti teigiamus pokyčius vaiko ir šeimos gyvenime, kad vaikai augtų žmogaus orumo nežeminančiomis sąlygomis ir jaustųsi saugūs bei laimingi, o šeima gautų naudingą ir veiksmingą paramą bei pagalbą ugdant ir auklėjant vaiką. Organizacija siekia įgyvendinti šalyje Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją ir skatinti tinkamas ir palankias sąlygas vaiko teisių įgyvendinimui ir apsaugai. 2011 m. VO „Gelbėkit vaikus“ šventė savo veiklos 20-metį.

VO „Gelbėkit vaikus“ priklauso tarptautinei „Gelbėkit vaikus“ (*Save the Children*) organizacijai, kuri yra pasaulyje pirmaujanti nepriklausoma organizacija, dirbanti dėl vaikų ir siekianti įgyvendinti konkrečius, realius ir išmatuojamus pokyčius vaiko ir šeimos gyvenime.

Mūsų vizija – pasaulis, kuriame kiekvienam vaikui suteikta teisė į išlikimą, apsaugą, vystymąsi ir dalyvavimą gyvenime.

Mūsų misija – įkvėpti pasaulio požiūrio į vaikus poslinkius ir pasiekti skubių ir ilgalaikių pokyčių jų gyvenime.

VO „Gelbėkit vaikus“ dirba šiose srityse:

I. Smurto prieš vaikus ir vaikų išnaudojimo mažinimas

II. Vaikų socialinio apleistumo, skurdo ir vaikų skaičiaus globos namuose mažinimas

III. Vaiko teisių užtikrinimas ir sklaida

IV. Tarptautinės programos (t.y. pagalba pasaulio vaikams)

V. Organizacijos pajėgumų ir finansinio stabilumo stiprinimas

Pagal kiekvieną programinę sritį yra vykdomi įvairūs projektai ir ilgalaikės programos, kurių pagalba siekiama suteikti pagalbą ir paramą labiausiai pažeidžiamiems vaikams ir jų šeimų nariams. Siekiama, kad organizacijos projektai ir programos būtų:

- *ilgalaikės* – pokyčiai vaiko ir šeimos gyvenime reikalauja sistemingo, ilgalaikio ir nuoseklaus darbo.
- *Atitiktų geriausius vaiko interesus* – siekiama, kad bet koks vykdomas projektas ir programa atitiktų geriausius vaiko interesus, t.y. gerbtų jo asmenybę ir žmogaus orumą; kad būtų įvertinta, kokią įtaką vykdoma veikla turi vaikui ir jo ateičiai.
- *Išmatuojamos* – siekiama realių, konkrečių ir išmatuojamų pokyčių vaiko ir šeimos gyvenime.

Organizacijos projektų aprašymus, veiklos ataskaitas, auditų išvadas, priemones darbui su vaikais ir kitą informaciją galite rasti internetinėje svetainėje www.gelbekitvaikus.lt

KAS YRA VAIKŲ DIENOS CENTRAI?

Viena iš sėkmingiausių ilgalaikių VO „Gelbėkit vaikus“ programų, skirtų teikti tiesioginę pagalbą Lietuvos vaikams ir šeimoms – tai vaikų dienos centrų programa.

Vaikų dienos centras - tai patalpos mokykloje, vaikų darželyje, sėkmingesniais atvejais - savivaldybės suteiktos atskiros patalpos pagal panaudos sutartį, kuriuose susirenka vaikai iš skurde, nepritekliuje, nelaimėje, kt. nepalankiomis sąlygomis gyvenančių šeimų. Su vaikais dirba socialiniai darbuotojai, auklėtojai, kurie padeda vaikams džiaugtis vaikyste, ugdytis socialinius įgūdžius, gauti reikalingą pagalbą. Dažnai tokia pagalba - tai būna netgi ir paprastas šiltas maistas - daugeliui vaikų dienos centrus lankančių vaikų tai yra vienintelis maistas per parą.

Kartu centrai siekia padėti ir vaikų šeimoms - kad vaikas neprarastų galimybės augti su jam artimiausiais ir mylimiausiais žmonėmis, ir kad šeima galėtų tinkamai rūpintis vaiku.

Kam yra teikiama pagalba vaikų dienos centruose? Labiausiai pažeidžiamiems Lietuvos vaikams, t.y. vaikai, kurie gyvena skurde; patyria įvairaus pobūdžio smurtą ir patyčias, socialinę atskirtį; turi mokymo(si) sunkumų; neturi galimybių papildomai ugdytis, lankytis būreliuose; turi mažesnes galimybes nei jų bendraamžiai mokytis, ugdytis, vystytis, dalyvauti visapusiam visuomenės gyvenime. Tai tėvų palikti vaikai; nepilnametės nėščios arba kūdikius turinčios mergaitės, kitaip nuskriausti vaikai. Taip pat vaikų dienos centrai dirba su nepalankiomis socialinėmis sąlygomis gyvenančiomis vaikų šeimomis.

Nepalankiomis socialinėmis sąlygomis gyvenanti šeima – tai šeima, kuri dėl įvairių socialinių, kultūrinių, ekonominių, kt. priežasčių (pvz., skurdo, smurto, socialinės atskirties, tėvystės įgūdžių stokos, alkoholizmo, kt.) negali užtikrinti tinkamų sąlygų įvairiapusiam darniam vaiko vystymuisi ir laimingai vaikystei. Tai taip pat ir tvarkingos, atsakingos šeimos, tačiau dėl skurdo, bedarbystės, nepilnos šeimos susiduriančios su sunkumais, skurdu, negebėjimu patenkinti svarbius vaiko poreikius.

Iš viso VO „Gelbėkit vaikus“ yra įkūrusi **32** vaikų dienos centrų tinklą **15** savivaldybių:

1. Akmenėje
2. Druskininkuose
3. Kazlų Rūdoje
4. Jankų kaime (Kazlų Rūdos savivaldybė)
5. Bagotosios kaime (Kazlų Rūdos savivaldybė)
6. Plutiškių kaime (Kazlų Rūdos savivaldybė)
7. Kupiškyje
8. Adomynės kaime (Kupiškio raj.)
9. Noriūnų gyvenvietėje (Kupiškio Raj.)
10. Subačiaus miestelyje Kupiškio raj.)
11. Marijampolėje
12. Marijampolėje, Degučių mikrorajone
13. Patašinės gyvenvietėje (Marijampolės savivaldybė)
14. Mažeikiuose
15. Ukrių kaimas (Mažeikių raj.)
16. Raguvėlėje (Anykščių raj.)
17. Rokiškyje, Senamiesčio progimnazijoje
18. Rokiškyje, mokykloje-darželyje „Ažuoliukas“
19. Pandėlio miestelyje (Rokiškio raj.)
20. Šakiuose
21. Šakių rajone, Sintautų seniūnijoje
22. Šiauliuose
23. Šilutėje
24. Širvintose
25. Bagaslaviškio miestelyje (Širvintų raj.)
26. Tauragėje
27. Ukmergėje
28. Vilniuje, Fabijoniškių mikrorajone
29. Vilniuje, Simono Stanevičiaus vidurinėje mokykloje
30. Vilniuje, Šnipiškių mikrorajone
31. Vilniuje, Salininkuose
32. Kaišiadorių raj.

Pastebimi ir kokybiniai pokyčiai vaiko ir šeimos gyvenime:

- mažėja skurdas šeimose – vaikų dienos centrai padėjo tėvams įsidarbinti, suteikė papildomas paslaugas (materialinė pagalba, transporto pagalba, kt.);
- pagerėja vaikų psichinė ir fizinė sveikata;
- pagerėja vaikų bendravimo įgūdžiai, pasitikėjimas savimi ir savo vertės suvokimas;
- užkertamas kelias vaikų nepriežiūrai ir apleistumui. Sumažėja smurto naudojimas šeimoje;
- pagerėja vaikų mokymosi motyvacija ir mokymosi rezultatai. Mokytojai pastebi, kad vaikai tapo atviresni, kūrybingesni, mandagesni, aktyvesni pamokose;
- vaikai ir šeimos drąsiau dalyvauja bendruomenės ir visuomenės gyvenime, kultūrinuose renginiuose, kt. veikloje;
- padidėja tėvų atsakomybė už vaikus, keičiasi auklėjimas; stiprėja vaikų ir tėvų santykiai.

Kodėl vaikų dienos centrų pagalba yra svarbesnė nei socialinės pašalpos? Lietuvos socialinės paramos sistema, o dažnai ir visuomenės pagalba, teikiama skurdžioms, socialiai remtinoms, nepalankiomis socialinėmis sąlygomis gyvenančioms šeimoms orientuojasi į materialinius dalykus. Šeimoms yra mokamos

socialinės pašalpos, vaikams atiduodami rūbai, organizuojamas nemokamas maitinimas, perkami įvairūs daiktai ir pan. Tokiu būdu vaikai ir šeimos yra pratinamos pasyviai naudotis parama, laukti pagalbos, nededant asmeninių pastangų. Iš kitos pusės, tokiu būdu mes tarsi išreiškiame nuomonę, kad vaikai ir šeimos patys nėra pajėgūs pakeisti savo gyvenimo ir tapti aktyviais visuomenės piliečiais. Tuo tarpu vaikų dienos centrai ne tik suteikia minimalią materialinę paramą ir palaikymą, tačiau taip pat organizuoja vaikų ugdymą, socialinių įgūdžių formavimo ir stiprinimo veiklas, pratina vaikus dirbti ir dėti pastangas į savo gyvenimo tikslų siekimą, atsakingai ir savarankiškai kurti savo gyvenimo kokybę; didina šeimų gebėjimus tinkamai auklėti vaikus, padeda šeimoms įsidarbinti ir pan. – t.y. sudaromos sąlygos vaikui ir suaugusiam žmogui išbristi iš nelaimės, skurdo, pasyvaus gyvenimo.

Kokie yra pagrindiniai vaikų dienos centrų veiklos tikslai?

<i>Integracija</i>	Mažinti vaikų ir šeimų socialinę atskirtį
<i>Šeimos stiprinimas</i>	Užkirsti kelią vaikų pateikimui į vaikų globos institucijas formuojant ir stiprinant šeimos galimybes ir gebėjimus tinkamai rūpintis vaiku bei sėkmingai spręsti šeimoje kylančius sunkumus
<i>Pagalba ir parama</i>	Suteikti labiausiai pažeidžiamoms vaikų ir šeimų grupėms savalaikę ir kompleksinę (socialinę, pedagoginę, psichologinę) pagalbą ir paramą
<i>Vaikų ugdymo ir užimtumo organizavimas</i>	Organizuoti socialiai reikšmingą vaikų laisvalaikį ir užimtumą bei vaikui naudingą ugdymą, užtikrinantį jo integraciją į visuomenę, gyvenimo kokybę, laimingą vaikystę ir ateitį

Dažniausiai, 1 vaikų dienos centras:

- dirba nuo 4 iki 8 valandų per dieną / vaikai ateina į vaikų dienos centrą po mokyklos, o vakare grįžta namo, į šeimą;
- dirba 5 dienas per savaitę (pirmadienis – penktadienis), taip pat vasaros ir kitų mokyklos atostogų metu;
- yra lankomas 15-25 vaikų, tačiau kartais centrą lanko ir 30-40 vaikų;
- 1 centre dirba 1-3 specialistai; taip pat stengiamasi į veiklą įtraukti savanorius;
- tik 3 centrai turi savo psichologus.

Vaikų dienos centrai yra svarbūs ne tik vaikams, tačiau ir visai visuomenei:

- savivaldybėse, kuriose veikia vaikų dienos centrai mažėja rizikos grupės šeimų ir vaikų; vaikams ir šeimoms yra suteikiama savalaikė, efektyvi ir būtina pagalba ir parama. Tai mažina apkrovą socialinės paramos sistemai.
- Dažnai mažuose kaimeliuose ir atokiose vietovėse vaikų dienos centras yra vienintelė kultūros, užimtumo, paramos vieta vaikams ir šeimoms.
- Vaikų dienos centrai dirba ir su vaiko šeima, o tai padeda stiprinti šeimą ir didinti tėvų atsakomybę už vaiką. Tai padeda užkirsti kelią vaiko pateikimui į globos institucijas.
- Vaiko išlaikymas globos institucijose kainuoja valstybei vidutiniškai ~ 1500 litų per mėn. Tuo tarpu vaikas, lankantis vaikų dienos centrą išlaiko savo teisę į šeimą, gauna efektyvesnę pagalbą ir paramą, ir kainuoja valstybei vidutiniškai ~ 70 litų per mėn.

Šiuo metu Lietuvoje yra daugiau nei 10 tūkst. rizikos grupės šeimų, kuriose auga daugiau nei 22 tūkst. vaikų. Lietuvoje yra apie 230 vaikų dienos centrų (32 VO „Gelbėkit vaikus“ įsteigtų dienos centrų, kiti - pavieniai centrai ar įsteigti kitų organizacijų).

KAM BUVO PANAUDOTOS LIETUVOS ŽMONIŲ PAAUKOTOS LĖŠOS?

2014 m. VO „Gelbėkit vaikus“, siekdama suteikti labiausiai pažeidžiamiems Lietuvos vaikams papildomą pagalbą, pradėjo paramos akciją „Už vaikystę“, kurią vainikavo kartu su LNK organizuotas paramos koncertas tuo pačiu pavadinimu. Paramos akcija įgyvendinta kartu su partneriais - LNK televizija, radijo stotimi M-1 UAB „TV PLAY“, Rūta Mikelkevičiūte ir Daiva Tamošiūnaite, UAB „Projestos projektai“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“, UAB „Omnitel“, UAB „Mediafon“, TEO LT AB, UAB „Lintel“.

Iš viso, Lietuvos žmonės paaukojo vaikams 403716,80 litų. Paramos panaudojimas detaliai aprašomas toliau ataskaitoje.

Lietuvos žmonių paaukotos lėšos padėjo:

- užtikrinti įdomią, turiningą, prasmingą ir socialiai reikšmingą vaikų vasarą. Be paramos, vaikai liktų leisti vasaros atostogas gatvėje, neprižiūrimi, nesaugūs;
- užtikrinti karštą maistą. Daugeliui vaikų dienos centrus lankančių vaikų centre gaunamas karštas maistas yra vienintelis karštas patiekalas per parą. Kai kuriems vaikams - tai apskritai vienintelis valgis, kurį jie gauna per dieną;
- užtikrinti tęstinę vaikų dienos centrų veiklą. Be paramos nustotų veikti net 4 vaikų dienos centrai. Daugiau nei 100 vaikų netektų galimybės gauti reikiamą pagalbą ir palaikymą;
- praplėsti vaikų laisvalaikį, organizuoti jiems šviečiamąją, pažintinę veiklą, kurios dėka vaikai buvo mokomi rūpintis savimi ir kitais, tinkamai bendrauti, spręsti gyvenime kylančias problemas, kt.;
- sustiprinti vaikų dienos centrų materialinę bazę;
- padėti vaikams ir šeimoms, kurioms net mažiausia pagalba dažnai reiškia vienintelę galimybę išgyventi.

PARAMA VAIKŲ DIENOS CENTRAMS

32 vaikų dienos centrams skirta parama sudaro 192.000,00 Lt, tai sudaro 55.607 EUR. Ši parama pervesta vaikų dienos centrams 2015 metais, Šia parama vaikų dienos centrai panaudos vaikų maitinimui, vasaros stovyklų organizavimui, edukacinių programų organizavimui, bei kitom nenumatytom išlaidom. Ataskaita bus galutinai parengta, kai visi vaikų dienos centrai panaudos skirtas LNK koncerto paramos lėšas ir pateiks galutines veiklos ataskaitas.

PAPILDOMA PARAMA

1. Nauji šilti ir patogūs namai daugiavaikei vienišai mamai Širvintose

2014-ųjų metų koncerto metu gautos paramos lėšos organizacijai „Gelbėkit vaikus“ suteikė galimybę Širvintų rajone labai skurdžiai gyvenančiai 6 vaikų (12, 11, 10, 6, 4 ir 2 metų) mamai padėti persikelti į miestą. Už 80.898,70 Lt šeima buvo apgyvendinta 4 kambarių bute Širvintose. Sunkią negalią turintis vyriausias sūnus įkurdintas atskirame kambaryje. Mažesnieji vaikai jau lanko šalia esantį vaikų darželį, vyresnieji – mokyklą ir vaikų dienos centrą. Mamą labai palaiko socialinė darbuotoja, vaikų dienos centro vadovė ir visos panašaus likimo susibūrusios miestelio mamos. Suteikta psichologinė pagalba mamai ir būtinoji rehabilitacija neįgaliam sūnui. Neįgalus berniukas, padedamas rehabilitacijos liginės darbuotojų, apsilankė kino teatre Vilniuje.

Dabartinės šeimos gyvenimo sąlygos nėra iš tolo nebeprimena ankstesnio gyvenimo atokiame vienkiemyje, šaltame būste, toli nuo socialinių paslaugų ir bendruomenės palaikymo. Taip pat buvo pervesta parama 2448,00 Lt Širvintų vaikų dienos centrui, kurio darbuotojai padėjo 7 žmonių šeimai įsikurti bute.

Nuotraukoje: nauji šilti ir patogūs namai daugiavaivei vienišai mamai Širvintose

2. Vandentiekio įrengimas šeimai Širvintų raj.

5 vaikus (15, 12, 9, 4 ir 3 metų) auginančiai bei kaime gyvenančiai vienišai mamai vandens įrengimas namuose – didelis džiaugsmas. Šiems darbams organizacija „Gelbėkit vaikus“ skyrė 1100,00 Lt. Vandentiekio įrengimas namuose pagerino vaikų gyvenimo sąlygas, pakilus nuotakai mama dažniau lepina šeimyną savo pačios kepta duona. Tačiau svarbiausia, jog vanduo yra čia pat, nebereikia jo kibirais nešti iš kaimynų.

3. Suteikta parama dviem nuo gaisro nukentėjusioms šeimoms.

Suteikėme piniginę pagalbą 2800,00 Lt nuo gaisro nukentėjusioms dviem šeimoms Jurbarko rajone Viešvilės miestelyje, kuriose auga mokyklinio amžiaus vaikai.

4. Būsto atnaujinimas daugiavaivei šeimai, gyvenančiai Ukmergės raj.

Nemenkas iššūkis organizacijai „Gelbėkit vaikus“ buvo padėti 3 vaikus (14, 13 ir 10 metų) auginančiai mokytojos šeimai, iki šiol gyvenusiai itin varganomis sąlygomis ne normaliam name ar bute, o apmūrytame vagonėlyje kartu su garbaus amžiaus senole, savo mama, kuriai reikalinga kasdieninė priežiūra ir slauga. Būste nebuvo tinkamų sąlygų vaikams nei mokytis, nei leisti laisvalaikį. Į skurdžius ir nepatogius namus vaikams buvo gėda pasikviesti draugų. Tik dėl bendrų pastangų ir užsispyrimo pavyko užbaigti šį, atrodo, neįgyvendinamą projektą. Galime džiaugtis puikiu rezultatu! Demontavus vagonėlį, už 52.818,20 Lt namuose įrengti 3 kambariai, virtuvė, katilinė, vonios kambarys, apšiltintos namo sienos. Naujieji namai vaikams suteikė daug džiaugsmo – berniukai ir mergaitė turi atskirus kambarius. Laiminga ir senolė. Ji pro savo kambario langą mato tekančią saulę. Geri žmonės šeimai paaukojo baldų naujo gyvenimo pradžia. Naujųjų metų išvakarėse laiminga mama sakė: „Metai buvo ypatingi, ačiū jums!“

Nuotraukose: būsto atnaujinimo darbai – nuo vagonėlio demontavimo - iki įrengtų kambarių

KITOS IŠLAIDOS

Dalis lėšų panaudota akcijos paramos paskirstymui tarp vaikų dienos centrų ir lėšų panaudojimo priežiūrai, ataskaitų surinkimui; paramos koncerto organizavimo paslaugai, priemonių įsigijimui, kuruojamų šeimų įvairių paslaugų apmokėjimui ir kt. Sumos dydis: 52563,18 Lt

2015 m. koncerto paruošiamiesiems darbams. Sumos dydis: 19088,72 Lt.